

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 108g/2025

privind excepția de neconstituționalitate a articolelor 203 alin. (2), 205, 209 și 210 din Codul de procedură penală, în redactarea anterioară Legii nr. 35 din 13 martie 2025 pentru modificarea unor acte normative, și a articolului 106¹ din Codul penal, în redactarea anterioară Legii nr. 35 din 13 martie 2025 pentru modificarea unor acte normative

(aplicarea măsurilor asiguratorii pentru confiscarea extinsă a bunurilor)

CHIȘINĂU
20 noiembrie 2025

Curtea Constituțională, judecând în componența:

nei Domnica MANOLE, *Președinte*,
dlui Sergiu LITVINENCO,
dlui Ion MALANCIUC,
nei Viorica PUICA,
dlui Nicolae ROȘCA,
nei Liuba ȘOVA, *judecători*,
cu participarea nei Dina Musteața, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 5 mai 2025,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 20 noiembrie 2025, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolelor 203 alin. (2), 205, 209 și 210 din Codul de procedură penală, în redactarea anterioară Legii nr. 35 din 13 martie 2025 pentru modificarea unor acte normative, și articolul 106¹ din Codul penal, în redactarea anterioară Legii nr. 35 din 13 martie 2025 pentru modificarea unor acte normative, ridicată de dl avocat Sergiu Barbăneagră, în interesele dlui Cristian (Mihai) Rizea, în dosarul nr. 8-02/2024, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de către dna judecător Ana Bologan, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

ÎN FAPT

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Printr-o sentință penală din 7 decembrie 2017, Înalta Curte de Casație și Justiție a României a dispus, *inter alia*, confiscarea de la condamnatul Cristian (Mihai) Rizea a echivalentului sumei de 300 000 euro, ca urmare a comiterii infracțiunii de trafic de influență.

4. Prin cererea de comisie rogatorie formulată de Tribunalul București, în scopul executării sentinței menționate *supra*, s-a solicitat identificarea, indisponibilizarea și confiscarea sumelor de bani aflate în conturi bancare și a bunurilor mobile și imobile aflate în Republica Moldova și care ar aparține condamnatului Cristian (Mihai) Rizea.

5. Ministerul Justiției al Republicii Moldova i-a solicitat Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, recunoașterea sentinței străine menționate *supra* la § 3, examinarea cererii de comisie rogatorie privind identificarea și indisponibilizarea bunurilor mobile și imobile indicate la § 4.

6. Dl avocat Sergiu Barbăneagră a ridicat, în interesele dlui Cristian (Mihai) Rizea, excepția de neconstituționalitate a prevederilor articolelor 203, 205, 209

și 210 din Codul de procedură penală, în redactarea anterioară Legii nr. 35 din 13 martie 2025 pentru modificarea unor acte normative, și a articolului 106¹ din Codul penal, în redactarea anterioară Legii nr. 35 din 13 martie 2025 pentru modificarea unor acte normative.

7. Printr-o încheiere din 17 aprilie 2025, Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana, a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a sesizat Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

8. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 1 Statul Republica Moldova

„[...]”

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate.”

Articolul 16 Egalitatea

„[...]”

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.”

Articolul 20 Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

[...]”

Articolul 21 Prezumția nevinovăției

„Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.”

Articolul 23 Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

Articolul 26 Dreptul la apărare

„(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

(3) În tot cursul procesului, părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu.

(4) Amestecul în activitatea persoanelor care exercită apărarea în limitele prevăzute se pedepsește prin lege.”

Articolul 46

Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

„(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sunt garantate.

(2) Nimeni nu poate fi expropriat decât pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreaptă și prealabilă despăgubire.

(3) Avera dobândită licit nu poate fi confiscată. Caracterul licit al dobândirii se prezumă.

(4) Bunurile destinate, folosite sau rezultate din infracțiuni ori contravenții pot fi confiscate numai în condițiile legii.

(5) Dreptul de proprietate privată obligă la respectarea sarcinilor privind protecția mediului înconjurător și asigurarea bunei vecinătăți, precum și la respectarea celorlalte sarcini care, potrivit legii, revin proprietarului.

(6) Dreptul la moștenire a proprietății private este garantat.”

9. Prevederile relevante ale Codului de procedură penală, adoptat prin Legea nr. 122 din 14 martie 2003, în redactarea anterioară Legii nr. 35 din 13 martie 2025 pentru modificarea unor acte normative, sunt următoarele:

Articolul 203

Punerea sub sechestru

„(1) Punerea sub sechestru a bunurilor este o măsură procesuală de constrângere, care constă în inventarierea bunurilor și interzicerea proprietarului sau posesorului de a dispune de ele, iar în caz de necesitate, de a se folosi de aceste bunuri. După punerea sub sechestru a conturilor și a depozitelor bancare sunt încetate orice operațiuni în privința acestora.

(2) Punerea sub sechestru a bunurilor se aplică pentru a asigura repararea prejudiciului cauzat de infracțiune, acțiunea civilă sau eventuala confiscare specială sau confiscare extinsă a bunurilor ori a contravalorii bunurilor prevăzute la art. 106 alin. (2) și art. 106¹ din Codul penal.”

Articolul 205

Temeiurile de punere sub sechestru

„(1) Punerea sub sechestru a bunurilor poate fi aplicată de către organul de urmărire penală sau de către instanță numai în cazurile în care există o bănuială rezonabilă că bunurile urmărite vor fi tănuite, deteriorate sau cheltuite.

(2) Punerea sub sechestru a bunurilor se aplică în baza ordonanței organului de urmărire penală, cu autorizația judecătorului de instrucție sau, după caz, a încheierii instanței de judecată. Procurorul, din oficiu sau la cererea părții civile, înaintează judecătorului de instrucție demers, însoțit de ordonanța organului de urmărire penală privind punerea bunurilor sub sechestru. Judecătorul de instrucție, prin rezoluție, autorizează punerea bunurilor sub sechestru, iar instanța de judecată decide asupra cererilor părții civile ori ale altei părți, dacă bănuiala rezonabilă indicată la alin. (1) este motivată.

(3) În ordonanța organului de urmărire penală sau, după caz, în încheierea instanței de judecată cu privire la punerea bunurilor sub sechestru vor fi indicate bunurile supuse sechestrului, în măsura în care ele sunt stabilite în procedura cauzei penale, precum și valoarea bunurilor necesare și suficiente pentru asigurarea acțiunii civile.

(4) Dacă există dubiu evident cu privire la prezentarea benevolă a bunurilor pentru punerea lor sub sechestru, judecătorul de instrucție sau, după caz, instanța de judecată, concomitent cu autorizarea sechestrului asupra bunurilor, autorizează și percheziția.

(5) În caz de delict flagrant sau de caz ce nu suferă amânare, organul de urmărire penală este în drept de a pune bunurile sub sechestru în baza ordonanței proprii, fără a avea autorizația judecătorului de instrucție, comunicând în mod obligatoriu despre aceasta

judecătorului de instrucție imediat, însă nu mai târziu de 24 de ore din momentul efectuării acestei acțiuni procedurale. Primind informația respectivă, judecătorul de instrucție verifică legalitatea acțiunii de punere sub sechestru, confirmă rezultatele ei sau declară nevalabilitatea acesteia. În caz de constatare că sechestrarea este ilegală sau neîntemeiată, judecătorul de instrucție dispune scoaterea, totală sau parțială, a bunurilor de sub sechestru.”

Articolul 209

Contestarea punerii bunurilor sub sechestru

„(1) Punerea bunurilor sub sechestru poate fi contestată în modul stabilit de prezentul cod de către bănuit, învinuit, inculpat sau persoanele care consideră că aplicarea sechestrului asupra bunurilor lor este nejustificată. Plângerea sau recursul înaintat nu suspendă executarea acestei măsuri.

(2) Alte persoane decât bănuitul, învinuitul, inculpatul care consideră că menținerea sechestrului asupra bunurilor lor este nejustificată sunt în drept să ceară scoaterea bunurilor lor de sub sechestru organului de urmărire penală, judecătorului de instrucție sau instanței de judecată care judecă cauza.

(3) Cererea de scoatere a bunurilor de sub sechestru poate fi înaintată instanței de judecată care judecă cauza până la începerea dezbaterilor judiciare.”

Articolul 210

Scoaterea bunurilor de sub sechestru în procesul penal

„(1) Bunurile se scot de sub sechestru prin hotărârea organului de urmărire penală sau instanței dacă, în urma retragerii acțiunii civile, modificării încadrării juridice a infracțiunii incriminate bănuitului, învinuitului, inculpatului ori din alte motive, a decăzut necesitatea de a menține bunurile sub sechestru. Instanța de judecată, judecătorul de instrucție sau procurorul, în limitele competenței lor, ridică sechestrul asupra bunurilor și în cazurile în care constată ilegalitatea punerii acestora sub sechestru de către organele de urmărire penală fără autorizația respectivă.

(2) Organul de urmărire penală sau instanța de judecată este în drept să mențină bunurile sub sechestru și după încetarea procesului penal, scoaterea persoanei de sub urmărire penală sau achitarea persoanei, în termen de o lună de la rămânerea definitivă a hotărârii respective.

(3) Bunurile se scot de sub sechestru când persoana juridică a executat amenda de interes public stabilită în acordul judiciar de interes public și a reparat prejudiciul cauzat prin infracțiune.”

10. Prevederile relevante ale Codului penal, adoptat prin Legea nr. 985 din 18 aprilie 2002, în redactarea anterioară Legii nr. 35 din 13 martie 2025 pentru modificarea unor acte normative, sunt următoarele:

Articolul 106¹

Confiscarea extinsă

„(1) Sunt supuse confiscării și alte bunuri decât cele indicate la art. 106, în cazul în care persoana este condamnată pentru comiterea infracțiunilor prevăzute la art. 158, 165, 168, 186–189, 191, 192, 206, 2081, 2082, 2141, 217–2174, 218–220, 236–240, 2421, 2422, 243, 248–253, 256, 2603, 2604, 2606, 279, 280, 283, 284, 289, 290, 292, 302, 324–328, 3302, 332–3351, 3521, art. 361 și 3621, dacă fapta a fost comisă din interes material.

(2) Confiscarea extinsă se dispune dacă sunt întrunite cumulativ următoarele condiții:

a) valoarea bunurilor dobândite de persoana condamnată în ultimii 5 ani înainte de săvârșirea infracțiunii depășește cu mai mult de 20 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărâre de Guvern, veniturile dobândite licit de aceasta. Dacă este comisă o infracțiune continuă, este luată în considerare și perioada până la sfârșitul activității infracționale;

b) instanța de judecată își formează convingerea că bunurile respective pot proveni din activități ilicite. Convingerea instanței se poate baza inclusiv pe diferența dintre veniturile dobândite licit și valoarea bunurilor dobândite în aceeași perioadă;

c) au fost săvârșite infracțiunile indicate la alin. (1) pentru care legea prevede o pedeapsă maximă pedeapsa închisorii pe un termen mai mare de 4 ani.

(21) Confiscarea extinsă poate fi dispusă și asupra bunurilor transferate fictiv către terți, dobânditori de rea-credință, precum și în cazul terților care știau sau ar fi trebuit să știe că scopul transferului a fost evitarea confiscării.

(3) La aplicarea prevederilor alin. (2) se va lua în considerare și valoarea bunurilor transferate de către persoana condamnată sau de o persoană terță unui membru de familie, persoanelor juridice asupra cărora persoana condamnată deține controlul sau altor persoane care știau ori trebuiau să știe despre dobândirea ilicită a bunurilor.

(4) La stabilirea diferenței dintre veniturile licite și valoarea bunurilor dobândite se va ține cont de valoarea bunurilor la data dobândirii lor și de cheltuielile făcute de persoana condamnată, inclusiv de persoanele prevăzute la alin. (3).

(5) Dacă bunurile supuse confiscării nu se găsesc sau au fost comasate cu bunurile dobândite licit, în locul lor se confiscă bani și bunuri care acoperă valoarea acestora.

(6) Se confiscă, de asemenea, bunurile și banii obținuți din exploatarea sau folosirea bunurilor supuse confiscării, inclusiv bunurile în care au fost transformate sau convertite bunurile provenite din activitățile infracționale, precum și veniturile sau foloasele obținute din aceste bunuri.

(61) Dacă persoana condamnată deține bani, aceștia vor fi confiscați în mod prioritar. Dacă banii deținuți nu sunt suficienți, se confiscă celelalte bunuri.

(7) Confiscarea nu poate depăși valoarea bunurilor dobândite în perioada prevăzută la alin. (2) lit. a), care excedează nivelului veniturilor licite ale persoanei condamnate.”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului sesizării

11. Autorul excepției de neconstituționalitate susține că prevederile contestate încalcă dispozițiile constituționale care garantează dreptul de proprietate, prezumția de nevinovăție, egalitatea în fața legii și accesul liber la justiție.

12. În esență, autorul afirmă că, potrivit reglementărilor actuale, organele competente pot dispune sechestrul asupra oricărui bun susceptibil de confiscare, indiferent de persoana în posesia căreia se află acesta. În opinia sa, dispozițiile contestate permit sechestrarea bunurilor fără o verificare prealabilă a bunei-credințe a terțului, fapt care contravine principiilor contradictorialității și dreptului la apărare.

13. Cu referire la procedura contestării punerii bunurilor sub sechestr, autorul a menționat că, deși articolul 209 din Codul de procedură penală îi permite terțului să conteste aplicarea sechestrului, acestuia nu i se recunoaște o calitate procesuală distinctă în cadrul procesului penal. În consecință, proprietarul bunului sechestrat este tratat în mod diferit față de celelalte părți procesuale, fapt care constituie, în opinia autorului, o încălcare a principiului egalității și a accesului liber la justiție.

14. Totodată, autorul a susținut că aplicarea măsurii confiscării extinse față de terți încalcă prezumția de nevinovăție, deoarece presupune răsturnarea sarcinii probei, aceștia fiind obligați să justifice proveniența licită a bunurilor.

De asemenea, autorul afirmă că se inversează prezumția caracterului licit al proprietății, instituită de articolul 46 din Constituție și se ajunge la o sancționare patrimonială a unei persoane nevinovate.

15. Prin urmare, autorul sesizării susține că norma contestată contravine articolelor 1 alin. (3), 16, 20, 21, 23, 26 și 46 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

16. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea reține următoarele.

17. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în această cauză a unor prevederi din Codul de procedură penală, în redactarea anterioară Legii nr. 35 din 13 martie 2025 pentru modificarea unor acte normative, și a unor prevederi din Codul penal, în redactarea anterioară Legii nr. 35 din 13 martie 2025 pentru modificarea unor acte normative, ține de competența Curții Constituționale.

18. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate este formulată de dl avocat Sergiu Barbăneagră, în interesele dlui Cristian (Mihai) Rizea.

19. Pentru a putea fi declanșat controlul de constituționalitate, Curtea trebuie să confirme aplicabilitatea prevederilor legale contestate în cauzele examinate în fața instanței de drept comun care a trimis sesizările privind excepțiile de neconstituționalitate. Condiția „aplicabilității prevederilor legale contestate în cauzele examinate în fața instanței de drept comun” presupune aplicabilitatea unor prevederi care îl prejudiciază pe autorul excepțiilor de neconstituționalitate (a se vedea, *mutatis mutandis*, DCC nr. 31 din 16 martie 2023, § 70).

20. Curtea reiterează că excepția de neconstituționalitate nu manifestă doar o funcție preventivă, ci și una reparatorie, pentru că ea privește, în primul rând, situația concretă a părții lezate în drepturile sale prin norma criticată. De eventuala soluție a excepției de neconstituționalitate trebuie să profite, în primul rând, autorul acesteia, în caz contrar, acest instrument riscă să devină unul simulat, adică o *actio popularis*, pierzându-se, în aceste condiții, caracterul concret și efectiv al excepției (a se vedea DCC nr. 94 din 7 iulie 2022, § 29).

21. Curtea observă că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată în cadrul unui proces care are ca obiect recunoașterea unei sentințe pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție a României, prin care dl Cristian (Mihai) Rizea a fost condamnat pentru comiterea infracțiunii de trafic de influență, s-a dispus confiscarea de la acesta a echivalentului sumei de 300 000 euro, precum și s-a cerut indisponibilizarea unor bunuri aflate în Republica Moldova.

22. Autorul sesizării a susținut că bunurile a căror confiscare se pretinde aparțin, de fapt, cu drept de proprietate personală soției condamnatului și nu constituie obiect al proprietății comune în devălmășie.

23. Astfel, eventuala soluție a Curții nu ar produce niciun efect reparator în situația juridică a persoanei în interesele căreia a fost ridicată excepția. Argumentele invocate de autor se referă, în esență, la protecția dreptului de proprietate al unui terț. Prin urmare, Curtea conchide că excepția de neconstituționalitate reprezintă o *actio popularis*.

24. În consecință, pe baza celor menționate mai sus, Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g), 140 alin. (2) din Constituție, 27 alineatul (4) lit. c), 37 și 40 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolelor 203 alin. (2), 205, 209, 210 din Codul de procedură penală, în redactarea anterioară Legii nr. 35 din 13 martie 2025 pentru modificarea unor acte normative, și articolul 106¹ din Codul penal, în redactarea anterioară Legii nr. 35 din 13 martie 2025 pentru modificarea unor acte normative, ridicată de dl avocat Sergiu Barbăneagră, în interesele dlui Cristian (Mihai) Rizea, în dosarul nr. 8-02/2024, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Domnica MANOLE

*Chișinău, 20 noiembrie 2025
DCC nr. 170
Dosarul nr. 108g/2025*